

Spis treści Tom I

Wykaz skrótów	9
Przedmowa do wydania XIV	13
Ustawa z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych	15
Tytuł I. Przepisy ogólne	17
Dział I. Przepisy wspólne	17
Dział II. Spółki osobowe	77
Dział III. Spółki kapitałowe	98
Tytuł II. Spółki osobowe	150
Dział I. Spółka jawna	150
Rozdział 1. Przepisy ogólne	150
Rozdział 2. Stosunek do osób trzecich	196
Rozdział 3. Stosunki wewnętrzne spółki	226
Rozdział 4. Rozwiązanie spółki i wystąpienie wspólnika	290
Rozdział 5. Likwidacja	337
Dział II. Spółka partnerska	377
Rozdział 1. Przepisy ogólne	377
Rozdział 2. Stosunek do osób trzecich. Zarząd spółki	437
Rozdział 3. Rozwiązanie spółki	452
Dział III. Spółka komandytowa	477
Rozdział 1. Przepisy ogólne	477
Rozdział 2. Stosunek do osób trzecich	518
Rozdział 3. Stosunki wewnętrzne spółki	544
Dział IV. Spółka komandytowo-akcyjna	557
Rozdział 1. Przepisy ogólne	557
Rozdział 2. Powstanie spółki	574
Rozdział 3. Stosunek do osób trzecich	595

Rozdział 4. Stosunki wewnętrzne spółki	609
Rozdział 5. Rozwiązanie i likwidacja spółki.	
Wystąpienie wspólnika	646
Tytuł III. Spółki kapitałowe	656
Dział I. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	656
Rozdział 1. Powstanie spółki	656
Rozdział 2. Prawa i obowiązki wspólników	773
Rozdział 3. Organy spółki	921
Oddział 1. Zarząd	921
Oddział 2. Nadzór	1031
Oddział 3. Zgromadzenie wspólników	1097
Rozdział 4. Zmiana umowy spółki	1259
Rozdział 5. Wyłączenie wspólnika	1306
Rozdział 6. Rozwiązanie i likwidacja spółki	1327
Rozdział 7. Odpowiedzialność cywilnoprawna	1399
Skorowidz	1477

Spis treści Tom II

Wykaz skrótów	9
Przedmowa do wydania XIV	15
Tytuł III. Spółki kapitałowe	
Dział II. Spółka akcyjna	17
Rozdział 1. Powstanie spółki	17
Rozdział 2. Prawa i obowiązki akcjonariuszy	160
Rozdział 3. Organy spółki	347
Oddział 1. Zarząd	347
Oddział 2. Nadzór	449

Oddział 3. Walne zgromadzenie	539
Rozdział 4. Zmiana statutu i zwykłe podwyższenie kapitału zakładowego	827
Oddział 1. Przepisy ogólne	827
Oddział 2. Subskrypcja akcji	852
Oddział 3. Podwyższenie kapitału zakładowego ze środków spółki	878
Rozdział 5. Kapitał docelowy. Warunkowe podwyższenie kapitału zakładowego	887
Rozdział 6. Obniżenie kapitału zakładowego	932
Rozdział 7. Rozwiązanie i likwidacja spółki	949
Rozdział 8. Odpowiedzialność cywilnoprawna	1006
Tytuł IV. Łączenie, podział i przekształcanie spółek	1038
Dział I. Łączenie się spółek	1038
Rozdział 1. Przepisy ogólne	1038
Rozdział 2. Łączenie się spółek kapitałowych	1070
Rozdział 21. Transgraniczne łączenie się spółek kapitałowych i spółki komandytowo-akcyjnej	1148
Oddział 1. Transgraniczne łączenie się spółek kapitałowych	1148
Oddział 2. Transgraniczne łączenie się spółki komandytowo-akcyjnej	1187
Rozdział 3. Łączenie się z udziałem spółek osobowych	1188
Dział II. Podział spółek	1217
Dział III. Przekształcenia spółek	1319
Rozdział 1. Przepisy ogólne	1319
Rozdział 2. Przekształcenie spółki osobowej	

w spółkę kapitałową	1391
Rozdział 3. Przekształcenie spółki kapitałowej	
w spółkę osobową	1398
Rozdział 4. Przekształcenie spółki kapitałowej	
w inną spółkę kapitałową	1402
Rozdział 5. Przekształcenie spółki osobowej	
w inną spółkę osobową	1411
Rozdział 6. Przekształcenie przedsiębiorcy	
w spółkę kapitałową	1417
Tytuł V. Przepisy karne	1441
Tytuł VI. Zmiany w przepisach obowiązujących, przepisy przejściowe i przepisy końcowe	1456
Dział I. Zmiany w przepisach obowiązujących	1456
Dział II. Przepisy przejściowe	1464
Dział III. Przepisy końcowe	1488
Literatura	1491
Skorowidz	1547

Przedmowa do wydania XIV

W niniejszym wydaniu uwzględniono między innymi zmiany wprowadzone do kodeksu spółek handlowych po ukazaniu się XIII wydania komentarza:

– wejście w życie ustawy z dnia 9 czerwca 2016 r. o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami (Dz. U.

poz. 1202 z późn. zm.);

– wejście w życie z dniem 1 stycznia 2017 r. ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym (Dz. U.

poz. 2259 z późn. zm.);

- zmianę ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i niektórych uprawnieniach pracowników (tekst jedn.: Dz. U. z 2017 r. poz. 1055);
- wejście w życie z dniem 1 stycznia 2017 r. ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zmianie niektórych ustaw w celu poprawy otoczenia prawnego przedsiębiorców (Dz. U. poz. 2255), którą znowelizowano między innymi przepisy kodeksu cywilnego dotyczące prokury oraz niektóre przepisy kodeksu spółek handlowych;
- wejście w życie z dniem 29 kwietnia 2017 r. zmiany w art. 403 k.s.h. wprowadzonej ustawą z dnia 9 marca 2017 r. o zmianie ustawy o obrocie instrumentami finansowymi oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 791); ustawa ta zniosła podział na rynek giełdowy i pozagiełdowy, co również wymagało uwzględnienia w komentarzu;
- wejście w życie w dniu 21 czerwca 2017 r. ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz. U. poz. 1089). Ustawa ta zmieniła między innymi przepisy kodeksu spółek handlowych poświęcone spółce akcyjnej i procesom transformacyjnym.

Omówiono najnowsze orzecznictwo z zakresu prawa spółek.

Uwzględniona została również najnowsza literatura przedmiotu.

13 lipca 2017 r.

Prof. zw. dr hab. Andrzej Kidyba

Przedmowa do wydania XIV

Dział II

Spółka akcyjna

Rozdział 1

Powstanie spółki

Art. 301. § 1. Zawiązać spółkę akcyjną[1, 2] może jedna[3] albo więcej osób[10, 11]. Spółka akcyjna nie może być zawiązana wyłącznie przez jednoosobową spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością[4].

§ 2. Statut spółki akcyjnej[5] powinien być sporządzony w formie aktu notarialnego[6].

§ 3. Osoby podpisujące statut są założycielami spółki[7].

§ 4. Akcjonariusze są zobowiązani jedynie do świadczeń określonych w statucie[8].

§ 5. Akcjonariusze nie odpowiadają za zobowiązania spółki[9, 10, 11].

1. Pojęcie spółki akcyjnej

Spółka akcyjna jest spółką kapitałową, która działa, opierając się na kapitale zakładowym podzielonym na akcje. Tradycyjnie zwracało się uwagę, że jest to najbardziej rozwinięta forma spółek kapitałowych, w której nie występują akcenty osobowe (por. W. Popiołek (w:) *Kodeks*, s. 802).

Obecne zmiany w kodeksie spółek handlowych wprowadzają jednak pewne rozwiązania, które pozwalają na stwierdzenie występowania w spółce akcyjnej elementów osobowych (na przykład art. 354 § 1 k.s.h. – prawa przyznawane indywidualnie, art. 418 k.s.h. – tzw. *squeeze out*, art. 428 k.s.h. – prawo do informacji). Możliwe jest również wprowadzenie elementów osobowych w statucie. Uwypuklenie elementów osobowych może się odbyć między innymi przez wprowadzenie akcji imiennych, ograniczenie zbywalności akcji (J. Frąckowiak (w:) *Kodeks*, 2001, s. 451).

Cel spółki akcyjnej może być rozumiany dwojako. W sposób abstrakcyjny (ogólny) oraz jako cel konkretnej osoby prawnej, działającej w formie spółki akcyjnej. Cel konkretny musi mieścić się w granicach wyznaczonych przez ogólny (abstrakcyjny) cel spółki handlowej, w tym przypadku – spółki akcyjnej). Podstawą do ustalenia konkretnego celu spółki akcyjnej

jest przede wszystkim jej statut (w kwestii ustalania celu spółki w oparciu o wykładnię statutu por. Ł. Gasiński, *Charakter prawny statutu spółki*, Glosa 2005, nr 3, s. 31–35; tenże, *Swoboda kształtowania statutu spółki akcyjnej*, Warszawa 2014, s. 23 i n.). Podstawą natomiast do ustalenia ogólnego celu spółki jest kodeks spółek handlowych. Pojęcie celu spółki (przede wszystkim w znaczeniu konkretnym) przeciwstawia się niekiedy interesowi spółki (por. P. Antoszek, *Cywilnoprawny charakter uchwał wspólników spółek kapitałowych*, Warszawa 2009, s. 47), jednak rozróżnienie to nie powinno być przeceniane, zważywszy, że w interesie spółki leżą te wszystkie działania, które prowadzą do osiągnięcia jej celu (P. Błaszczyk, *Pojęcie interesu spółki handlowej. Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z 5 listopada 2009 (I CSK 158/09)*, Glosa 2012, nr 3, s. 29 i n.; A. Opalski, *Prawo zgrupowań spółek*, Warszawa 2012, s. 97, 145 i n.; G.E. Domański, E. Pietrusińska, *Interes spółki jako atrybut jej osobowości prawnej (w:) Instytucje prawa handlowego w przyszłym kodeksie cywilnym*, pod red. T. Mróz, M. Steca, Warszawa 2012, s. 506 i n.; A.M. Webber, *Interes spółki Skarbu Państwa – między interesem publicznym a interesem prywatnym (w:) Spółki z udziałem Skarbu Państwa a Skarb Państwa*, pod red. A. Kidyby, Warszawa 2015, s. 184 i n.). Treść interesu spółki kapitałowej jest w znacznym stopniu determinowana przez treść interesów jej wspólników, a w zasadzie przez wypadkową będącą pochodną siły kapitałowej poszczególnych wspólników, jednak nie może to skutkować podważaniem odrębności spółki jako osoby prawnej i istnienia jej odrębnego interesu (tak M. Pyka, M. Zięba, *Zasada ochrony praw wspólników mniejszościowych w spółce kapitałowej*, PPH 2013, nr 2, s. 52 i n.). Treść interesu spółki będzie określana przez akcjonariuszy po uwzględnieniu ich siły kapitałowej (*ibidem*). W polskim prawie nie można mówić o wspólnym dla wszystkich spółek handlowych pojęciu interesu prawnego. Na interes poszczególnych typów spółek wpływa ich

charakter prawny, w tym natężenie elementów osobowych. Jako podstawowy determinant interesu spółki akcyjnej wymienia się jej statutowo określony cel, do którego dążą wspólnicy (zob. M. Romanowski, *Znaczenie sporu o metodę odczytywania pojęcia „interes spółki kapitałowej”*, PPH 2015, nr 7, s. 11).

Na abstrakcyjnie pojęty cel spółki wskazuje art. 3 k.s.h. (por. uwagi do tego przepisu zawarte w tomie I komentarza). Mimo występowania

Art. 301 Tytuł III. Spółki kapitałowe w tym przepisie słowa „cel” w liczbie pojedynczej trzeba przyjąć, że w konkretnej

spółce akcyjnej może być realizowany jeden cel lub więcej celów, pod warunkiem że są one wspólne dla wszystkich akcjonariuszy.

Abstrakcyjny cel spółki akcyjnej jest zakreślony szeroko. Spółka taka może powstać w każdym celu dozwolonym przez prawo. Swoboda ta jest ograniczona w wielu przypadkach, gdy przepisy wskazują spółkę akcyjną jako jedyną formę prowadzenia działalności gospodarczej (por. art. 611 k.s.h.).

Wówczas spółka taka musi być utworzona w celach wskazanych w przepisach szczególnych. Dopuszczalność tworzenia spółki akcyjnej w każdym celu oznacza, że może to być czynione w celu charytatywnym, naukowym itd. W takim przypadku powstaje wątpliwość co do tego, czy nierealizująca celu wskazanego w art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności

gospodarczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 1829 z późn. zm.) spółka może być uznana za przedsiębiorcę. Za takiego uważa się spółkę akcyjną

zawsze z punktu widzenia ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym, gdyż spółka akcyjna jest wpisywana do rejestru przedsiębiorców bez względu na to, czy prowadzi działalność gospodarczą. Status przedsiębiorcy rejestrowego nie oznacza jednak, że spółka akcyjna zawsze będzie przedsiębiorcą w rozumieniu innych przepisów.

2. Zawiązanie spółki akcyjnej

Spółka akcyjna tworzona jest w szczególnym trybie. W fazie początkowej

dochodzi do konsensusu między założycielami spółki podpisującymi statut. Następnie składane są oświadczenia o objęciu akcji i wyrażeniu zgody na brzmienie statutu. Statut, choć oparty na oświadczeniu woli składających, nie tworzy jednak stosunku prawnego między założycielami (tak J. Frąckowiak (w:) *Kodeks*, 2001, s. 452). Jego podpisanie jest warunkiem utworzenia spółki oraz jako zbiór norm jest podstawą jej funkcjonowania od chwili zawiązania spółki (A. Kidyba, *Prawo handlowe*, Warszawa 2002, s. 360). Statut powinien być odróżniony od składanych przez obejmujących akcje oświadczeń woli. Wszystkie oświadczenia woli: statut, jak i te wymienione w art. 313 k.s.h., powinny być traktowane jako umowa założycielska spółki handlowej, spełniająca wymogi art. 3 k.s.h. (A. Kidyba, *Prawo handlowe, op. cit.*, s. 360). Umowa ta może być zawarta w jednym lub kilku aktach notarialnych. W tym ostatnim przypadku może to mieć miejsce w różnym czasie i miejscu. Układ oświadczeń nie jest jednak przypad-

Dział II. Spółka akcyjna Art. 301

Andrzej Kidyba – profesor zwyczajny doktor habilitowany nauk prawnych, kierownik Katedry Prawa Gospodarczego i Handlowego Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, specjalista w zakresie prawa handlowego, gospodarczego i cywilnego; ukończył aplikację sędziowską i zdał egzamin radcowski; autor, współautor oraz redaktor ponad 300 publikacji, w tym kilkudziesięciu książek i opracowań naukowych: wielokrotnie wznawianych komentarzy (m.in. *Kodeks spółek handlowych. Komentarz, Kodeks cywilny. Komentarz*), podręczników i monografi i, glos, artykułów publikowanych w Polsce i za granicą; arbiter w licznych międzynarodowych i krajowych postępowaniach arbitrażowych. Współpracuje z wieloma europejskimi ośrodkami naukowymi. Jest konsulem honorowym Republiki Federalnej Niemiec oraz ekspertem komisji sejmowych i Rządu RP. Książka stanowi szczegółowy komentarz do wszystkich przepisów ustawy – Kodeks spółek handlowych. Nacisk położono na prezentację problemów, jakie wyłaniają się

w praktyce ich stosowania.

W 14. wydaniu uwzględniono zmiany do kodeksu wprowadzone między innymi:

- ustawą z dnia 9 czerwca 2016 r. o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami (Dz. U. poz. 1202 z późn. zm.);
- ustawą z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym (Dz. U. poz. 2259 z późn. zm.);
- ustawą z dnia 16 grudnia 2016 r. o zmianie niektórych ustaw w celu poprawy otoczenia prawnego przedsiębiorców (Dz. U. poz. 2255);
- ustawą z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz. U. poz. 1089);
- ustawą z dnia 21 kwietnia 2017 r. o zmianie ustawy – Kodeks spółek handlowych, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. poz. 1133).

Zaprezentowano i omówiono również najnowsze orzeczenia sądów z zakresu prawa spółek, a także aktualną literaturę przedmiotu.

Publikacja jest przeznaczona zarówno dla prawników praktyków specjalizujących się w prawie spółek, jak i przedstawicieli nauki prawa handlowego.